

**Žinomo geologo ir mokslininko profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus
110-ųjų gimimo metinių renginiai**

Pav. Konferencijos dalyviai prie prof. Juozo Dalinkevičiaus portreto

Šiais metais mokslo visuomenė mini lietuviškosios geologų mokyklos puoselėtojo, bent kelių geologijos mokslo šakų pradininko, ilgamečio Kauno ir Vilniaus universitetų katedrų vedėjo, pirmojo Geologijos ir geografijos instituto direktoriaus, akademiko ir profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus 110-ąsias metines.

Savo tyrimų rezultatus Profesorius yra paskelbęs daugelyje publikacijų, tarptautinių geologijos kongresų sesijose Maskvoje (1937), Londone (1948), Kopenhagoje (1960), taip pat įvairiose sąjunginėse ir respublikinėse konferencijose. Dabar jo darbus tęsia didelis būrys mokinių, kurie dar visai neseniai parengė vertingą knygą „Juozas Dalinkevičius“ (sudarytojai

J. Paškevičius ir A. Grigelis, Vilnius: Mokslas, 1988, 350 p.). Daugėja ir kitokių publikacijų, skirtų Profesoriaus asmenybei. Tarptautinė žvaigždžių registro organizacija Sekstanto žvaigždynė žvaigždę Nr. 218100486 pavadino profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus vardu. 1993 m. 100 metų jubiliejaus išvakarėse Naujosios Akmenės miesto taryba suteikė J. Dalinkevičiaus vardą vienai miesto gatvei, o jubiliejaus metu buvo atidengta memorialinė lenta ant Profesoriaus namo Kaune (Rūtų g. 16). Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo 1993 01 05 nutarimu Nr. 2 įsteigta LMA tikrojo nario Juozo Dalinkevičiaus vardinė premija, kurią jau gavo keturi jo mokiniai – darbų tęsėjai.

Vilniaus universiteto, Geologijos ir geografijos instituto, Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos geologijos tarnybos, Lietuvos geologų sąjungos bei Lietuvos geologijos muziejaus iniciatyva buvo sudarytas organizacinis komitetas (V. Baltrūnas, V. E. Gasiūnienė, A. Grigelis, A. Jurgaitis, I. Norvaišas, J. Paškevičius, V. Skuodis, J. Šimėnas ir P. Šinkūnas) profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus 110-osioms gimimo metinėms paminėti. Dar jubiliejaus išvakarėse (balandžio 26–27 d.) Lietuvos geologų sąjunga pakvietė savo narius į tradicinį Lietuvos geologų sąskrydį Ūlos slėnyje netoli Zervynų, skirtą profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus 110-osioms gimimo metinėms.

Birželio 12 d. Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto Didžiojoje auloje įvyko mokslinė konferencija „Profesorius Juozas Dalinkevičius: geologijos mokslas ir praktika“, kuriai pirmininkavo VU Gamtos mokslų fakulteto dekanas, LMA narys korespondentas prof. habil. dr. Jonas Naujalis bei Geologijos ir geografijos instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas habil. dr. Valentinas Baltrūnas. Įžanginiame žodyje fakulteto dekanas pasveikino konferencijos dalyvius, apibūdino profesorių Juozą Dalinkevičių plačiame istoriniame kontekste, pasiūlė konferencijos dalyviams kreiptis į VU vadovybę dėl Profesoriaus atminimo įamžinimo įrengiant jam skirtą memorialinę lentą universiteto Didžiajame kieme. Konferencijos metu įdomius ir turiningus pranešimus perskaitė prof. habil. dr. Juozas Paškevičius („Profesorius Juozas Dalinkevičius: jaunystė, studijos, mokslinis ir pedagoginis darbas“), prof. habil. dr. Algimantas Grigelis („Profesorius Juozas Dalinkevičius Lietuvos mokslų akademijoje“), prof. habil. dr. Algirdas Gaišgalas („Studijų ir darbo aplinka, turėjusi įtakos profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus kvalifikacijai ir geologiniams tyrimams“), doc. dr. Vytautas Skuodis („Kai kurie profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus asmenybės

bruožai“) ir dr. Zigmąs Malinauskas („Vaizdo ir garso archyvinė medžiaga apie profesorių Juozą Dalinkevičių“). Prisiminimais apie Profesorių pasidalijo Vitalis Sakalauskas, habil. dr. Ona Kondratienė, dr. Vytautas Narbutas ir dr. Vincentas Korkutis. Konferencijos dalyviai pritarė siūlymams kreiptis į VU, GGI ir LMA vadovus dėl prof. J. Dalinkevičiaus tolesnio atminimo įamžinimo VU Didžiajame kieme įrengiant memorialinę lentą. Taip pat nutarta parengti ir atspausdinti Profesoriaus kalbų (magnetofono įrašų) medžiagą, atlikti specialius jo mokslinio ir archyvinio palikimo tyrimus.

Birželio 13-ąją – profesoriaus Juozo Dalinkevičiaus gimimo dieną – konferencijos dalyviai leidosi į ekskursiją autobusu. Pirmiausiai buvo aplankytos Pamūšio kapinės (Ukmergės r., Taujėnų seniūnija); ant Profesoriaus kapo padėtos gėlės, nusifotografuota kartu su Profesoriaus dukromis Nijole ir Prima, kitais šeimos nariais. Pabuvota ir Pamūšio kaime, kur prieš 110 metų gimė J. Dalinkevičius. Dar tvirtai tebestovi 100-mečio garbei pastatytas kryžius bei paminklinė lenta gimtosios sodybos vietoje. Vėliau ekskursantai pasiekė Kauną ir aplankė namą Nr. 16 Rūtų gatvėje, kuriame 1938–1941 ir 1962–1980 metais gyveno Profesorius. Šio namo su nedideliu observatorijos kupolu sodelyje svečius maloniai sutiko ir pabendravo Profesoriaus šeimos nariai. Toliau ekskursija pasuko į Jiesios slėnį prie Rokų, kur stūkso profesoriaus J. Dalinkevičiaus tyrinėtoms kredo ir kvartero nuogulų atodangos. Bene ilgiausiai ekskursijos dalyviai užtruko Lietuvos geologijos muziejuje Vievyje, kuriame įrengta prof. J. Dalinkevičiaus memorialinė ekspozicija. Savo mintimis apie Profesorį, jo nuveiktus darbus ir memorialinės ekspozicijos ateitį kalbėjo prof. habil. dr. J. Paškevičius, prof. habil. dr. A. Jurgaitis, dr. Z. Malinauskas, muziejaus direktorius I. Norvaišas, dr. A. Uginčius, kiti ekskursijos dalyviai.

Habil. dr. Valentinas Baltrūnas